

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН,
УПРАВЛІННЯ І БІЗНЕСУ
КАФЕДРА ГАЛУЗЕВОГО ПЕРЕКЛАДУ ТА ІНОЗЕМНИХ МОВ

Випускна кваліфікаційна робота
Пояснювальна записка

до кваліфікаційної роботи
магістра

на тему:

Зоосимволіка в романі Дж. Орвелла «Колгосп тварин»: культурологічний та перекладацький аспекти

Виконала: студентка 6 курсу, групи 6зФП
спеціальності 035 “Філологія”
Валерія БАЛАБУХ.

Керівник: к. філол. н., доц. Світлана
РАДЕЦЬКА

Рецензент: ст. викл. Оксана ПОДВОЙСЬКА

Херсон – 2021 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	
РОЗДІЛ 1.СИМВОЛІКА В ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ У ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ.....	
1.1. Поняття “символ” у теорії літератури	
1.2. Поняття про перекладацькі трансформації	
1.3. Шляхи відтворення символів при перекладі художнього тексту.....	
Висновки до розділу 1	
РОЗДІЛ 2.ЗООСИМВОЛІКА ЯК ПРЕДМЕТ ЛІНГВІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	
2.1. Зоосимволіка, її значення у художній літературі.....	
2.2. Зоосимволіка в англійській та українській культурі.....	
Висновки до розділу 2	
РОЗДІЛ 3.ВИКОРИСТАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ СТРАТЕГІЙ ДЛЯ	
ПЕРЕДАЧІ ЗООНІМІВ В РОМАНІ ДЖ. ОРВЕЛЛА «КОЛОГОСП ТВАРИН»	
3.1. Життєвий та творчий шлях Джорджа Оруелла	
3.2. Роман Дж. Орвелла «Колгосп тварин»: загальна характеристика твору ..	
3.3. Зооніми в романі Джорджа Орвелл «Колгосп тварин»	
3.4. Способи перекладу зоосимволіки роману Дж. Орвелла «Колгосп тварин» І. Чернятинським	
Висновки до розділу 3	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ABSTRACT.....	

ВСТУП

Серед багатьох складних питань, які вивчає сучасне перекладознавство, важливе місце посідають проблеми перекладу символів, оскільки містить цілу низку операцій, знання яких перекладачем є запорукою адекватного перекладу. Важливість вивчення символічності у художніх текстах та її перекладу визначається не тільки ключовою позицією, яке займає це питання в процесі комунікації, але й маловивченістю у перекладацькому аспекті. Символи виконують особливу роль в організації та комунікативному спрямуванні художнього тексту, у вираженні додаткової семантичної інформації, а, отже, важливою є їх передача цільовою мовою. Символічні елементи текстів, що мають транскультурний характер, є особливо перспективною темою дослідження в сучасному глобалізованому світі і потребують подальшого вивчення з перекладацької точки зору.

Оскільки символам властива, інколи, нечітка, імпліцитна семантика, перед перекладачем під час передачі їх значення іншою мовою постає проблема точного визначення функціональної семантики того чи іншого символу, вірного вибору його прямого або варіантного відповідника, адже хибне визначення може спричинити неповний переклад або переклад з уведенням додаткової інформації, відсутньої в оригіналі, а то й, взагалі, призвести до перекладацької помилки.

Отже, **актуальність пропонованого дослідження** визначається, передусім, недостатнім опрацюванням у вітчизняному та зарубіжному перекладознавстві ґрунтовних наукових праць, присвячених дослідженню символічності у лінгвоперекладацькому аспекті, а також браком наукових студій, автори яких досліджували б специфіку відтворення символів, здійснювали б їх перекладознавчо-порівняльний аналіз.

Об'єктом дослідження є зооніми - закріплені в системі англійської мови та переносні значення назв тварин, які об'єктивують в англійській і українській мовах як загалненні поняття про фауну в проекції на людину, а

також також зоосимволи які використовуються в романі Джорджа Орвела «Колгосп тварин», специфіка її використання та адекватність перекладу.

Предметом дослідження є особливості вживання в англійській мові зоонімів у фразеології та в романі Джорджа Орвела «Колгосп Тварин», сутність зоосимволів як компонентів англійської та української мови, та адекватна передача зоонімів при перекладі художніх текстів.

Мета дослідження: визначити специфіку функціонування зоонімів та особливості їхньої оцінної семантики у різних культурних традиціях, та з'ясувати функцію передачі зоонімів при перекладі.

Для досягнення, поставленої мети, нам є необхідним виконати **наступні завдання:**

- встановити особливості поняття ідіостилю в кореляції к поняттю мовна особистість;
- розглянути особливості ідіостилю Джорджа Орвелла;
- ;
- надати характеристику зоосимволіки в художньому тексті;
- охарактеризувати життєвий та творчий шлях американського письменника Джорджа Орвелла;
- встановити особливості вживання зоонімів в романі Джорджа Орвелла «Колгосп тварин»;
- проаналізувати ефективність використання перекладацьких трансформацій при відтворенні зоонімів в перекладі роману українською мовою.

Методи дослідження. Мета й завдання роботи зумовили використання методів перекладознавчого, зіставного й семіотичного аналізів тексту як провідних методів дослідження. Перекладознавчий аналіз, який поєднує інтерпретативний, прагматичний, лінгвостилістичний підходи до вивчення змісту вихідного й цільового текстів дозволив дослідити специфіку відтворення символів в українському перекладі.

Теоретична значущість роботи полягає в тому, що здійснено спробу представити компаративний аналіз зоологічної символіки обох культур. Символи взагалі, та зоосимволи зокрема мають стійкі значення, що можуть не співпадати у різних традиціях. Наявність подібного аналізу дає можливість найбільш точного й адекватного перекладу та передачі семантики символів.

Практичне значення отриманих у ході дослідження результатів визначається тим, що вони можуть використовуватися в процесі вивчення курсів «Практика перекладу з англійської мови», «Особливості художнього перекладу», у різних спецкурсах із художнього перекладу, які традиційно вважаються найскладнішими для перекладача, а також можливості різних підходів до таких перекладацьких завдань, що може стати у пригоді перекладача-практика для розширення досвіду та як допомога у творчих пошуках.

Апробація результатів роботи проводилася на міжнародній науково-практичній конференції (Херсон, ХНТУ, 2021). Основні результати дослідження викладено у науковій статті, опублікованій у фаховому збірнику наукових праць, рекомендованих ВАК України.

Структура роботи. Магістерське дослідження складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел.

ABSTRACT

Among the many complex issues studied by modern translation studies, the problems of symbol translation occupy an important place, as it contains a number of operations, the knowledge of which the translator is the key to adequate translation. The importance of studying symbolism in literary texts and its translation is determined not only by the key position occupied by this issue in the communication process, but also by lack of knowledge in the translation aspect. Symbols play a special role in the organization and communicative direction of the literary text, in the expression of additional semantic information, and, therefore, it is important to convey them in the target language. Symbolic elements of texts that have a transcultural character are a particularly promising research topic in today's globalized world and need further study from a translation point of view.

Since symbols are sometimes characterized by fuzzy, implicit semantics, the translator is faced with the problem of accurately defining the functional semantics of a symbol, choosing the right direct or variant equivalent, because incorrect definition can lead to incomplete translation or translation with introduction. additional information missing in the original, or even, in general, lead to a translation error.

Thus, the relevance of the proposed study is determined primarily by insufficient elaboration in domestic and foreign translation studies of thorough scientific works devoted to the study of symbolism in the linguistic translation aspect, as well as the lack of scientific studies.

The **object** of the study are zoosymbols - fixed in the language system figurative meanings of animal names, which objectify in English and Ukrainian typed knowledge and ideas about the fauna in the projection on humans, as well as the meaning of zoosymbolism in translation studies. As well as zoosymbolism, which can be traced in George Orwell's novel "Animal Farm"

The **subject** of the research is the essence of zoosymbols as components of the English and Ukrainian languages, and the transfer of zoosymbolism in translation.

The **purpose** of the study: to determine the specifics of the functioning of zoosymbols and the peculiarities of their evaluative semantics in different cultural traditions, and to clarify the function of the transfer of zoosymbols in translation.

To achieve this goal, we need to perform the following **tasks**:

- to find out the meaning of the concepts of symbol and artistic image in modern linguistics;
- to establish the most adequate ways of reproduction of symbols in fiction;
- to give the characteristic of zoosymbolism in the art text;
- to characterize the life and creative path of the American writer J. Orwell;
- to establish the peculiarities of the use of zoo symbols in J. Orwell's novel "Animal Farm";
- to find out the most adequate ways of reproduction of zoo symbols in the translation of the novel into Ukrainian.

Main **research methods** are the following: theoretical analysis of the literature; continuous sampling method; critical analysis of research on this issue; system analysis; method of typological comparison, analysis of the correct transfer of zoosymbolism by the translator from the original text to the translated text.

The **theoretical and practical significance** of the work is that an attempt was made to present a comparative analysis of the zoological symbolism of both cultures; symbols in general, and zoosymbols in particular have stable meanings that may not coincide in different traditions. The presence of such an analysis allows the most accurate and adequate translation, transmission of the semantics of symbols. The paper also presents a method of symbol analysis.